

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології
Кафедра психології та соціальних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

із науково-педагогічної роботи

О.А.Кузнецова

серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА
ТА ПРАКТИКУМ З ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ,
ПСИХОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Ступінь магістра

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 «Психологія»

Освітня програма Психологія

2020 – 2021 навчальний рік

Розробник: Шевченко Володимир Володимирович, доцент кафедри психології
соціальних наук, кандидат психологічних наук _____ (Шевченко В.В.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальних наук

Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ (Савенкова І.І.)

«28» серпня 2020 р.

Анотація.

Робота практичного психолога потребує не тільки загального високого рівня теоретичних знань, а й вміння вирішувати практичні завдання. Логічне поєднання теорії та практики можливе на основі знань науково-методичних засад планування та організації роботи фахівця. Основною метою викладання дисципліни «Психологічна служба в системі освіти та робота психолога у психолого-медико-педагогічній комісії» є набуття майбутніми практичними психологами знань щодо основних нормативних документів, які регламентують професійну діяльність, формування навичок планування та проведення дослідницької, корекційної, розвивальної та консультативної роботи; розвиток вмінь виконувати професійно-орієнтовані завдання.

Ключові слова: психологічна служба, напрями роботи психологічної служби, психодіагностика в системі освіти, корекційно-розвивальна робота, консультативний напрям в системі освіти.

Abstract.

The work of a practical psychologist in educational institutions requires not only a general high level of theoretical knowledge, but also the ability to solve practical problems. The logical combination of theory and practice is possible on the basis of knowledge of scientific and methodological principles of planning and organizing the work of a specialist. The main purpose of teaching the discipline "Psychological service in the education system and the work of a psychologist in the psychological, medical and pedagogical commission" is the acquisition of future practical psychologists knowledge of basic regulations governing professional activities, skills of planning and conducting research, correctional, developmental and advisory work; development of skills to perform professionally-oriented tasks.

Key words: psychological service, directions of work of psychological service, psychodiagnostics in education system, correctional and developmental work, consultative direction in education system.

1. Опис навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Вибіркова
Індивідуальне науково-дослідне завдання: виконання проекту « Модель та специфіка діяльності психологічних служб різних соціальних інституцій »	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки: 2
Загальна кількість годин - 90		Семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Ступінь: магістра	1-й
		Лекції
		12
		Практичні, семінарські
		18
		Лабораторні
		-
Самостійна робота		
60		
Вид контролю: залік		

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання: 30 год. – аудиторні заняття, 60 год. – самостійна робота (33 % / 67 %),

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Вибіркова
Індивідуальне науково-дослідне завдання: виконання проекту « Модель та специфіка діяльності психологічних служб різних соціальних інституцій »	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки: 2
		Семестр
Загальна кількість годин - 90		1-й
		Лекції
		2
		Практичні, семінарські
		4
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		84
		Вид контролю: залік
	Ступінь: магістра	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання: 10 год – аудиторні, 84 год – самостійна робота (11%/ 89%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати навчання

Мета курсу – забезпечення теоретичними знаннями з основ психологічної допомоги та організації психологічної служби, озброєння студентів уміннями створювати необхідні соціально-психологічні умови підвищення ефективності діяльності людини в усіх сферах суспільного життя; формування навичок ефективного володіння методами консультативного процесу.

Завдання курсу: ознайомити студентів з основами загальнотеоретичні питаннями організації психологічної служби, її завданнями, структурою та функціями; проаналізувати особливості психологічної служби системи освіти, промислових підприємств та організацій малого бізнесу, специфіку роботи практичного психолога при центрах соціальних служб.

Передумови для вивчення дисципліни: загальна психологія, психологія управління, соціальна та політична психологія, психологія сім'ї та усвідомлене батьківство, конфліктологія, психотерапія та психокорекція.

Навчальна дисципліна складається з 3 кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПРН 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

II. Фахові:

ФК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

ФК 3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

ФК 5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

ФК 6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

ФК 7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

ФК 8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

ФК 9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

ФК 11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Інформаційний обсяг навченої дисципліни.

Тема 1. Моделі психологічних служб.

Тема 2. Документація психологічної служби.

Тема 3. Організація психодіагностичного напрямку роботи психологічної служби.

Тема 4. Корекційно-відновлювальна та розвивальна робота практичного психолога.

Тема 5. Організаційно-методологічні засади психологічної служби на підприємстві.

Тема 6. Специфіка роботи психолога в сучасній організації.

Тема 7. Консультування працівників організації.

Тема 8.. Консультативний напрям у роботі психологічної служби в освіті.

Тема 9. Психологічні основи діяльності персоналу організацій

Тема 10. Психологія рекрутингу. Розвиток кар'єри в організації

Тема 11. Абсентеїзм та плинність кадрів в організації.

Тема 12. Психологічна сутність корпоративної культури

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Психологічна служба як інститут надання психологічної допомоги

Тема 1. Моделі психологічних служб.

Тема 2. Документація психологічної служби.

Тема 3. Організація психодіагностичного напрямку роботи психологічної служби.

Тема 4. Корекційно-відновлювальна та розвивальна робота практичного психолога.

Кредит 2. Психологічна служба в організації та практикум з психологічного консультування

Тема 5. Організаційно-методологічні засади психологічної служби на підприємстві.

Тема 6. Специфіка роботи психолога в сучасній організації.

Тема 7. Консультування працівників організації.

Тема 8.. Консультативний напрям у роботі психологічної служби в освіті.

Кредит 3. Психологічні основи діяльності персоналу організації

Тема 9. Психологічні основи діяльності персоналу організацій

Тема 10. Психологія рекрутингу. Розвиток кар'єри в організації

Тема 11. Абсентеїзм та плинність кадрів в організації.

Тема 12. Психологічна сутність корпоративної культури

4. Структура навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Назва кредитів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	к	сп
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Психологічна служба як інститут надання психологічної допомоги						
Тема 1. Моделі психологічних служб	6	2				4
Тема 2. Документація психологічної служби	8		2			6
Тема 3. Організація психодіагностичного напрямку роботи психологічної служби	8	2	2			4
Тема 4. Корекційно-відновлювальна та розвивальна робота практичного психолога	8		2			6
Разом за кредит	30	4	6			20
Кредит 2. Психологічна служба в організації та практикум з психологічного консультування						
Тема 5. Організаційно-методологічні засади психологічної служби на підприємстві	6	2				4
Тема 6. Специфіка роботи психолога в сучасній організації	6		2			4
Тема 7. Консультування працівників організації	10	2	2			6
Тема 8. Консультативний напрям у роботі психологічної служби в освіті	8		2			6
Разом за кредит	30	4	6			20
Кредит 3. Психологічні основи діяльності персоналу організації та розвиток корпоративної культури						
Тема 9 Психологічні основи діяльності персоналу організацій	6	2				4
Тема 10. Психологія рекрутингу. Розвиток кар'єри в організації	6		2			4
Тема 11. Абсентеїзм та плинність кадрів в організації.	8		2			6
Тема 12. Психологічна сутність корпоративної культури	10	2	2			6
Разом за кредит	30	2	6			20
Усього годин	90	12	18			60

Заочна форма навчання

Назва кредитів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	к	сп
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Психологічна служба як інститут надання психологічної допомоги						
Тема 1. Моделі психологічних служб	6					6
Тема 2. Документація психологічної служби	6					6
Тема 3. Організація психодіагностичного напрямку роботи психологічної служби	10	2				8
Тема 4. Корекційно-відновлювальна та розвивальна робота практичного психолога	8					8
Разом за кредит	30	2				28
Кредит 2. Психологічна служба в організації та практикум з психологічного консультування						
Тема 5. Організаційно-методологічні засади психологічної служби на підприємстві	6					6
Тема 6. Специфіка роботи психолога в сучасній організації	8					8
Тема 7. Консультування працівників організації	8		2			6
Тема 8. Консультативний напрям у роботі психологічної служби в освіті	8					8
Разом за кредит	30		2			28
Кредит 3. Психологічні основи діяльності персоналу організації та розвиток корпоративної культури						
Тема 9 Психологічні основи діяльності персоналу організацій	6		2			4
Тема 10. Психологія рекрутингу. Розвиток кар'єри в організації	8					8
Тема 11. Абсентеїзм та плинність кадрів в організації.	8					8
Тема 12. Психологічна сутність корпоративної культури	8					8
Разом за кредит	30		2			28
Усього годин	90	2	4			84

**4. Теми лекційних занять
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Психологічна служба як інститут надання психологічної допомоги.</i>		
1	Тема 1. Моделі психологічних служб.	2
2	Тема 3. Організація психодіагностичного напрямку роботи психологічної служби	2
<i>Кредит 2. Психологічна служба в організації та практикум з психологічного консультування</i>		
3	Тема 5. Організаційно-методологічні засади психологічної служби на підприємстві	2
4	Тема 7. Консультування працівників організації	2
<i>Кредит 3. Психологічні основи діяльності персоналу організації та розвиток корпоративної культури</i>		
5	Тема 9. Психологічні основи діяльності персоналу організацій	2
6	Тема 12. Психологічна сутність корпоративної культури	2
Разом:		12

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Психологічна служба як інститут надання психологічної допомоги.</i>		
1	Тема 3. Організація психодіагностичного напрямку роботи психологічної служби	2
<i>Кредит 2. Психологічна служба в організації та практикум з психологічного консультування</i>		
<i>Кредит 3. Психологічні основи діяльності персоналу організації та розвиток корпоративної культури</i>		
Разом:		2

**5. Теми практичних занять
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Психологічна служба як інститут надання психологічної допомоги.</i>		
1.	Тема 2. Документація психологічної служби	2
2.	Тема 3. Організація психодіагностичного напрямку роботи психологічної служби	2
3.	Тема 4. Корекційно-відновлювальна та розвивальна робота практичного психолога	2
<i>Кредит 2. Психологічна служба в організації та практикум з психологічного консультування</i>		
4.	Тема 6. Специфіка роботи психолога в сучасній організації	2
5	Тема 7. Консультування працівників організації	2
6	Тема 8. Консультативний напрям у роботі психологічної служби в освіті	2
<i>Кредит 3. Психологічні основи діяльності персоналу організації та розвиток корпоративної культури</i>		
7	Тема 10. Психологія рекрутингу. Розвиток кар'єри в організації.	2
8	Тема 11. Абсентеїзм та плинність кадрів в організації	2
9	Тема 12. Психологічна сутність корпоративної культури	2
Разом:		18

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Психологічна служба як інститут надання психологічної допомоги.		
Кредит 2. Психологічна служба в організації та практикум з психологічного консультування		
1.	Тема 7. Консультування працівників організації	2
Кредит 3. Психологічні основи діяльності персоналу організації та розвиток корпоративної культури		
2.	Тема 9 Психологічні основи діяльності персоналу організацій	2
Разом:		4

6. Самостійна робота**Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Психологічна служба як інститут надання психологічної допомоги.		
1.	Тема 1. Моделі психологічних служб	4
2.	Тема 2. Документація психологічної служби	6
3.	Тема 3. Організація психодіагностичного напрямку роботи психологічної служби	4
4.	Тема 4. Корекційно-відновлювальна та розвивальна робота практичного психолога	6
Кредит 2. Психологічна служба в організації та практикум з психологічного консультування		
5.	Тема 5. Організаційно-методологічні засади психологічної служби на підприємстві	4
6.	Тема 6. Специфіка роботи психолога в сучасній організації	4
7.	Тема 7. Консультування працівників організації	6
8.	Тема 8. Консультативний напрям у роботі психологічної служби в освіті	6
Кредит 3. Психологічні основи діяльності персоналу організації та розвиток корпоративної культури		
9.	Тема 9 Психологічні основи діяльності персоналу організацій	4
10.	Тема 10. Психологія рекрутингу. Розвиток кар'єри в організації.	4
11.	Тема 11. Абсентеїзм та плинність кадрів в організації	6
12.	Тема 12. Психологічна сутність корпоративної культури	6
Разом:		60

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Психологічна служба як інститут надання психологічної допомоги.		
1.	Тема 1. Моделі психологічних служб	6
2.	Тема 2. Документація психологічної служби	6
3.	Тема 3. Організація психодіагностичного напрямку роботи психологічної служби	8
4.	Тема 4. Корекційно-відновлювальна та розвивальна робота практичного психолога	8
Кредит 2. Психологічна служба в організації та практикум з психологічного консультування		
5.	Тема 5. Організаційно-методологічні засади психологічної служби на підприємстві	6

6.	Тема 6. Специфіка роботи психолога в сучасній організації	8
7	Тема 7. Консультування працівників організації	6
8	Тема 8. Консультативний напрям у роботі психологічної служби в освіті	8
Кредит 3. Психологічні основи діяльності персоналу організації та розвиток корпоративної культури		
9.	Тема 9 Психологічні основи діяльності персоналу організації	4
10.	Тема 10. Психологія рекрутингу. Розвиток кар'єри в організації.	8
11	Тема 11. Абсентеїзм та плинність кадрів в організації	8
12.	Тема 12. Психологічна сутність корпоративної культури	8
Разом:		84

8. Індивідуальне навчально - дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання складається з двох напрямів :

I – підготовка та захист контрольної роботи (для студентів ЗФН);

II – підготовка доповіді з висвітленням проблем психологічного консультування та управління персоналом (для студентів ДФН).

Індивідуальний науково-дослідний проект: «Розробка корекційно-розвивального заняття» (письмово/доповідь або відеопрезентація).

Структура ІНДЗ: вступ, теоретична частина / дослідницька частина, висновки, список використаної літератури

Обсяг ІНДЗ: 10-12 сторінок друкованого або 13-15 сторінок рукописного тексту.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять; має на меті перевірку рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Види поточного контролю: усне та письмове опитування, тестування, самоконтроль, складання схем, таблиць, опорних конспектів.

Підсумковий контроль здійснюється з метою оцінки результатів навчання студента. Вид підсумкового контролю: контрольна робота, залік.

Контрольна робота (КР) є обов'язковою складовою підсумкового контролю навчальних досягнень студентів. Виконання студентами КР спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння ними всього навчального матеріалу, що входить до кожного модуля: як матеріалу, що підлягає вивченню під час аудиторної роботи, так і самостійної роботи.

Залік – вид підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі виконання ним певних типів робіт на практичних заняттях, у процесі самостійної роботи, індивідуального навчально-дослідного завдання, контрольних робіт, виконання тестових завдань.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

“**відмінно**” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання

практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки;

“**дуже добре**”- студент демонструє повні знання навчального матеріалу, допускає незначні пропуски матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює правильні відповіді;

“**добре**” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;

“**достатньо**” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;

“**задовільно**” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від **350** до **700** балів (за 7 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Розподіл балів, які отримують студенти

Кредит 1				Кредит 2			Кредит 3				КР	Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
25	25	25	25	30	30	40	25	25	25	25	100	400/100*

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби дігностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; семінари-дискусії, інтерактивні заняття з використанням інтернет-технологій, розв'язування задач на основі психотерапевтичних випадків, презентації, герменевтичний аналіз, ділові ігри, психотерапевтичні вправи й техніки, ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

12. Рекомендована література

Базова

1. Психологічна служба: Підруч. / [В.Г.Панок (наук. ред.), А.Г.Обухівська, В.Д.Острова та ін.]. – Київ : Ніка-Центр, 2016. – 362 с.
2. Тренінгові технології у роботі психологічної служби вищого навчального закладу: навчальний посібник / за наук. ред. Н.О. Євдокимової. — Миколаїв : Іліон, 2013. — 558 с.
3. Чудаєва Н.В., Шулдик Г.О. Основи психологічного консультування: теорія та практика /Н.В.Чудаєва, Г.О.Шулдик. – Умань : ПП Жовтий, 2013. – 351 с.
4. Гура О.І., Гура Т.Є. Г 95 Психологія управління соціальною організацією : навчальний посібник / О.І. Гура, Т.Є. Гура. – Запоріжжя : КПУ, 2013. – 168 с.
5. Лозовецька В.Т. Професійна кар'єра особистості в сучасних умовах праці: Монографія / В.Т.Лозовецька. – К: Міленіум, 2015. – 244 с.

6. Психологія управління в організації: навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця, 2016. – 150 с
7. Ходаківський Є. І. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. Х-69 [текст] Підручник. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 492 с.

Допоміжна

1. Анотований каталог інноваційного педагогічного досвіду працівників психологічної служби системи освіти України /за заг. ред. В.Г.Панка /упорядники: Н.В. Лунченко, Ю.А. Луценко – К.: Шкільний світ, 2008. – 70 с.
2. Гриценко Л І. З досвіду роботи регіональних психологічних служб із формування здорового способу життя в учнівської молоді: Методичний посібник / О.М.Сироватко, Н.М.Городнова та ін.; За наук. ред. І.І.Цушка. – К.: Ніка-Центр, 2008. – 384 с.
3. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України./ Упоряд. В.Г.Панок, І.І.Цушко, А.Г. Обухівська – К.: Шк. світ. 2008. – 256 с.
4. Науково-методичні засади діяльності психологічної служби: Навчально-методичний посібник; В 2 т. / За ред.. В.Г.Панка, І.І.Цушка. – К.: Ніка-Центр, 2005. – Т.1. – 328 с.; Т.2. – 284 с.
5. Городнова Н.М. Кабінет психолога в системі освіти. – К.: Шк.. світ, 2009. – 128 с. - (Бібліотека "Шкільного світу").
6. З досвіду роботи психолого-медико-педагогічних консультацій України. Посібник. / Упорядники: А.Г. Обухівська, Т.Д. Ілляшенко. - Кам'янець-Подільський; ПП Мошак М.І., 2008. – 208 с.
7. Ілляшенко Т.Д. Чому їм важко вчитися? Методичний посібник, присвячений питанням психолого-педагогічної допомоги молодшим школярам із труднощами у навчанні. – Київ: „Видавництво „Початкова школа”, 2003. – 128 с.
8. Ілляшенко Тамара. Інтеграція дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітній школі //Соціальний педагог. – 2009. – № 5. – С.26-35
9. Максименко С.Д. Розвиток психіки в онтогенезі: [В 2 т.]. – К.: Форум, 2002. – Т. 1– 319 с.; Т. 2. – 335 с.
10. Основи практичної психології /В.Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін.: Підручник. К.: Либідь. Третє стереотипне видання – 2006. – 536 с.
11. Панок В.Г. Психологія життєвого шляху особистості: Монографія. / В.Г. Панок, Г.В. Рудь – К.: Ніка-Центр, 2006. – 280 с.
12. Розвиток психологічної служби та психологом медико-педагогічних консультацій системи освіти України (підсумки роботи за 2005-2008 р.р.) [Лунченко Н.В., Обухівська А.Г., Панок В.Г. та ін] – К.: Ніка-Центр, 2008. – 118с.
13. Романова Н.Ф. Психологічні служби системи освіти в Україні: перспектива та особливості розвитку / Н.Ф. Романова // Соціальна робота в Україні: теорія і практика, № 3, 2008. – С. 94-102
14. Соціальна профілактика торгівлі людьми: Навчально-методичний посібник / За ред. К.Б.Левченко, І.М.Трубавіної. – К.: ТОВ "Агентство "Україна", 2007. – 352 с.
15. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми трудових мігрантів: Навч.-метод. посібник. / За редакцією Левченко К.Б., Трубавіної І.М., Цушка І.І. – К.: ФОП "Чальцев", 2008. – 124 с.
16. Соціально-психологічна реабілітація дітей, вилучених із ситуацій торгівлі дітьми та інших найгірших форм дитячої праці. – К.: МОП-ІПЕК, 2008. – 118 с.
17. Тренінгові, соціально-реабілітаційні і навчальні програми з формування здорового способу життя в учнівської і студентської молоді: Метод. посіб. / Кудрявцева Ю.В., Осадько О.Ю., Гулько О.М та ін.; За наук. ред. Панка В.Г., Городнової Н.М., Лунченко Н.В. – К.: Ніка-Центр, 2008. – 180 с.

18. Формування життєвих навичок у випускників шкіл-інтернатів: методичний посібник для практичних психологів і соціальних педагогів/[упор. С.Ф. Гордійчук, В.В. Дьомкіна, Н.В. Лунченко, Т.О. Міненко, О.Л. Москаєнко, О.А. Собченко; за заг. ред. В.Г.Панка]; Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи. – Донецьк: Вид-во "Вебер" (Донецька філія), 2009. – 161 с.
19. Джуэлл Л. Индустриально-организационная психология. Учебник для вузов. СПб., 2001. – 429 с.
20. Занковский А.Н. Организационная психология: Учебное пособие для вузов. М.: Флинта, 2002. – 281 с.
21. Кабаченко Т.С. Психология управления: Учеб. пособие. — М.: Пед. общество России, 2003. — 384 с.
22. Кирхлер Э., Родлер К. Мотивация в организациях. Психология труда и организационная психология. Т. 1. Харьков, 2003. – 144 с.
23. Липатов С.А. Личность и организация // Социальная психология в современном мире: Учеб. пособие для вузов / Под ред. Г.М. Андреевой, А.И. Донцова. М., 2002. — С. 115-131.
24. . Организационная психология: Учеб. пособие / Е.Н. Викентьева, Т.П. Емельянова, И.В. Землянская, Е.Д. Короткина, И.Г. Сизова; Под. ред. Т.П. Емельяновой. — Тверь: Твер. гос. ун-т, 2004. – 203 с.
25. Организационная психология / Под ред. Г.В. Суходольского. Харьков, 2004. С. 76-140. 10. Почебут Л.Г., Чикер В.А. Организационная социальная психология: Учебное пособие. СПб.: Речь, 2000. — С. 48-126.
26. Психологические теории организации: Пер. с англ. / Э. Кирхлер, Катя Майер-Пести, Ева Хофманн. – Харьков: Гуманитарный Центр, 2005. – 310с.
27. Снетков В.М. Психология коммуникации в организациях — М.: Институт Общегуманитарных Исследований, 2002. – 192с.
28. Шайн Э. Организационная культура и лидерство. – СПб.: Питер, 2002. – 336 с.

13. Інформаційні ресурси

http://www.koob.ru/practic_psychology/
<http://www.zipsites.ru/psy/psylib/>
<http://library.evro-bit.ru/>
<http://www.alleng.ru/d/psy/psy075.htm>
<http://www.twirpx.com/files/humanitarian/psychology/practice/>
<http://youmustknow.ru/lib/Book-19-67.html>
<http://www.twirpx.com/file/47189/>